Joi, 17 septembrie 2020

P9_TA(2020)0234

Cazul doctorului Denis Mukwege în Republica Democratică Congo

Rezoluția Parlamentului European din 17 septembrie 2020 referitoare la cazul doctorului Denis Mukwege în Republica Democratică Congo (2020/2783(RSP))

(2021/C 385/15)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare privind Republica Democratică Congo, în special cea din 18 ianuarie 2018 ([1]),

— având în vedere declarația din 20 mai 2020 a Vicepreședintelui Comisiei/ Înaltului Reprezentant (VP/ÎR), în numele UE, privind situația în materie de securitate în Ituri,

— având în vedere concluziile Consiliului din 9 decembrie 2019 referitoare la Republica Democratică Congo,

— având în vedere rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU, în special Rezoluția nr. 2528 din 25 iunie 2020 privind Republica Democratică Congo și Rezoluția nr. 2463 din 29 martie 2019 privind prelungirea mandatului Misiunii Organizației Națiunilor Unite pentru stabilizare în Republica Democratică Congo (MONUSCO),

— având în vedere măsurile prevăzute de Rezoluția nr. 2528 a Consiliului de Securitate al ONU prin care s-au prelungit până în iulie 2021 o serie de sancțiuni cum ar fi embargoul asupra armelor pentru grupările armate din R.D. Congo, o interdicție de călătorie pentru unele persoane și înghețarea activelor persoanelor și entităților desemnate de Comitetul de sancțiuni,

— având în vedere raportul ONU din august 2010 în care este inclus inventarul care documentează cele mai grave încălcări ale drepturilor omului și ale dreptului internațional umanitar comise pe teritoriul R.D. Congo în perioada martie 1993-iunie 2003,

— având în vedere faptul că Premiul Saharov pentru libertatea de gândire al Parlamentului European i-a fost decernat în 2014 doctorului Denis Mukwege,

— având în vedere faptul că Premiul Nobel pentru Pace i-a fost decernat în 2018 doctorului Denis Mukwege,

— având în vedere declarația din 28 august 2020 a Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului, Michelle Bachelet,

— având în vedere declarația comună din 18 iunie 2020 a VP/ÎR, Josep Borrell, și a reprezentantei speciale a ONU pentru combaterea violenței sexuale în timpul conflictelor, Pramila Patten, cu ocazia Zilei Internaționale pentru Eliminarea Violenței Sexuale în timpul Conflictelor;

— având în vedere Orientările UE cu privire la apărătorii drepturilor omului,

— având în vedere Regulamentul (UE) 2017/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 de stabilire a unor obligații privind diligența necesară în lanțul de aprovizionare pentru importatorii din cadrul Uniunii de staniu, tantal și tungsten, minereurile acestora și de aur provenind din zone de conflict și zone cu risc ridicat ([2]),

— având în vedere Acordul de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte (Acordul de la Cotonou),

([1]) JO C 458, 19.12.2018, p. 52.
([2]) JO L 130, 19.5.2017, p. 1.

— având în vedere Carta africană a drepturilor omului și popoarelor, care a fost adoptată la 27 iunie 1981 și a intrat în vigoare la 21 octombrie 1986,

— având în vedere Rezoluția nr. 1325 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind femeile, pacea și securitatea, adoptată la 31 octombrie 2000,

— având în vedere Constituția Republicii Democratice Congo, adoptată la 18 februarie 2006,

— având în vedere Declarația universală a drepturilor omului,

— având în vedere Carta Organizației Națiunilor Unite,

— având în vedere articolul 144 alineatul (5) și articolul 132 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât R.D. Congo continuă să sufere de pe urma actelor de violență, a atacurilor, a crimelor și a încălcărilor la scară largă a drepturilor omului comise de grupări armate naționale și străine, în special în estul țării; întrucât aceste atacuri s-au înmulțit în ultimele săptămâni, în special la granița dintre Ituri și Kivu de Nord;

B. întrucât dr. Denis Mukwege, un reputat ginecolog din R.D. Congo, și-a dedicat cea mai mare parte a vieții pentru a pune capăt violenței sexuale ca armă de război și în conflictele armate; întrucât în 1999, dr. Mukwege a fondat spitalul Panzi din Bukavu pentru a trata victimele actelor de violență sexuală și bazată pe gen din estul R.D. Congo; întrucât de la înființarea sa până în august 2018, 55 000 de supraviețuitoare au fost tratate în spitalul Panzi;

C. întrucât dr. Mukwege este de mult timp un susținător nedisimulat al apărării drepturilor omului, al necesității de a asigura asumarea răspunderii și al punerii în aplicare a recomandărilor formulate în raportul ONU privind drepturile omului care inventariază încălcările comise în regiune în perioada 1993-2003; întrucât doctorul Mukwege supraviețuit ca prin minune unei tentative de asasinat din octombrie 2012, când persoane înarmate îmbrăcate civil i-au atacat domiciliul din apropiere de Bukavu, iar în timpul tentativei, garda sa corporală și-a pierdut viața;

D. întrucât dr. Mukwege s-a confruntat cu amenințări serioase și repetate, inclusiv cu amenințări cu moartea la adresa sa, a familiei sale și a personalului medical din spitalul Panzi; întrucât aceste amenințări s-au înmulțit în ultimele luni, ca răspuns la solicitările repetate ale dr. Mukwege din iulie 2020 de a pune capăt impunității pentru autorii crimelor sexuale și a masacrelor în Kipupu și Sange și în provincia Ituri;

E. întrucât dr. Mukwege a primit Premiul Nobel pentru Pace în 2018 și Premiul Saharov pentru libertatea de gândire al Parlamentului European în 2014 pentru că și-a dedicat viața îngrijirii victimelor violenței sexuale în R.D. Congo; întrucât, în calitate de laureat al Premiului Saharov, dr. Mukwege poate solicita sprijinul deplin al Parlamentului European; întrucât dr. Mukwege a devenit o personalitate publică importantă și un simbol internațional datorită realizărilor și recunoașterii pe care a primit-o la nivel internațional și merită să beneficieze de o protecție specială împotriva amenințărilor;

F. întrucât, în august 2020, președintele Republicii Democratice Congo, Félix Tshisekedi, a condamnat amenințările cu moartea și s-a angajat să ia măsuri pentru a garanta siguranța dr. Mukwege;

G. întrucât ONU a asigurat protecția securității dr. Mukwege și a spitalului Panzi prin MONUSCO; întrucât această protecție a fost retrasă în mai 2020, dar a fost oferită din nou la 9 septembrie 2020, în urma protestelor internaționale privind siguranța doctorului Mukwege, inclusiv în urma apelurilor Parlamentului European; întrucât protecția pe termen lung a doctorului Mukwege rămâne neclară și trebuie asigurată;

H. întrucât pe străzile din Kinshasa, capitala R.D. Congo, au ieșit protestatari, pentru a-și exprima sprijinul față de doctorul Denis Mukwege, cerând să fie protejat;

I. întrucât la 12 martie 2017, bărbați înarmați au executat doi anchetatori ai ONU – Zaida Catalán, de naționalitate suedeză, și Michael Sharp, de naționalitate americană – în timp ce documentau încălcările drepturilor omului în centrul regiunii Kasai din R.D. Congo;

J. întrucât, la 22 iulie 2020, mai mulți apărători ai drepturilor omului și membri ai mișcării cetățenești „Lutte pour le Changement" (LUCHA) au fost arestați arbitrar în Kalehe (Kivu de Sud) pentru că au denunțat furtul instalațiilor de iluminat public stradal care au fost instalate în vederea îmbunătățirii siguranței; întrucât apărătorul drepturilor omului și membrul LUCHA Lucien Byamungu Munganga a fost arestat arbitrar în Kalehe, în timp ce protesta pașnic pentru eliberarea acestora, și se află în prezent în detenție în închisoarea centrală din Kalehe; întrucât s-au exprimat îngrijorări cu privire la apărătorul drepturilor omului Jossué Aruna – președintele provincial al „Société Civile Environnementale et Agro-Rurale du Congo" din Bukavu;

K. întrucât R.D. Congo este semnatară a Protocolului de la Maputo începând din martie 2018;

L. întrucât, la 3 septembrie 2020, 20 de soldați și ofițeri de poliție din R.D. Congo au primit pedepse cu închisoarea de la 5 la 20 ani pentru viol în estul R.D. Congo;

M. întrucât Parlamentul European, la 12 august 2020, VP/ÎR, la 20 august 2020, Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, la 28 august 2020, precum și o serie de instituții și organizații naționale și internaționale, cu alte ocazii, au solicitat autorităților din R.D. Congo să desfășoare anchete penale privind amenințările actuale la adresa doctorului Mukwege și să reinstituie protecția oferită de forțele ONU de menținere a păcii;

N. întrucât Organizația Națiunilor Unite s-a angajat să formeze în continuare omologii din R.D. Congo, pentru a face posibilă găsirea unei soluții de securitate stabilă și pe termen lung,

1. este profund îngrijorat de pericolul grav la care este expus dr. Mukwege; condamnă amenințările la adresa vieții sale, la adresa familiei și a personalului său; își exprimă solidaritatea deplină cu dr. Mukwege și sprijinul față de acesta;

2. îl elogiază pe dr. Denis Mukwege pentru curajul și angajamentul său de o viață de a combate recurgerea la violență sexuală ca armă de război și în conflictele armate; subliniază importanța poziției publice a doctorului Mukwege, pe care a menținut-o mai multe decenii, cu privire la denunțarea încălcărilor drepturilor omului și a abuzurilor în materie de drepturi ale omului comise în R.D. Congo;

3. salută decizia ONU de a restabili protecția securității dr. Mukwege cu ajutorul MONUSCO; afirmă din nou că protecția personală a dr. Mukwege este esențială și urgentă; îndeamnă ONU să îi asigure o protecție stabilă și permanentă, în special având în vedere amenințările grave la adresa vieții sale;

4. îndeamnă Guvernul R.D. Congo să desfășoare fără întârziere, așa cum a promis președintele Félix Tshisekedi o anchetă amănunțită a amenințărilor formulate prin intermediul platformelor de comunicare socială, al apelurilor telefonice și al mesajelor directe care îl vizează nu numai pe dr. Mukwege, ci și familia sa și personalul spitalului Panzi.

5. subliniază că Premiul Saharov pentru libertatea de gândire nu este doar un premiu, este un angajament asumat de deputații în Parlamentul European de a promova drepturile omului împreună cu laureații Premiului Saharov și de a depune toate eforturile pentru a se asigura că laureatul poate continua să apere drepturile omului și libertățile fundamentale în libertate și siguranță;

6. salută angajamentul direct al dr. Mukwege de a îndeplini sarcinile prevăzute de raportul ONU din 2010 care conține inventarul încălcărilor; condamnă faptul că comunitatea internațională nu a progresat în punerea în aplicare a recomandărilor raportului; invită autoritățile din R.D. Congo să își intensifice eforturile pentru a preveni noi încălcări ale drepturilor omului în estul R.D. Congo și să ia măsuri pentru crearea unor mecanisme care să garanteze că victimele conflictelor viitoare vor avea dreptul la justiție și la despăgubiri;

7. susține, prin urmare, propunerile de înființare a unor camere mixte specializate în instanțele din R.D. Congo, pentru a permite sistemului judiciar din R.D. Congo și comunității internaționale să coopereze și să urmărească penal abuzurile în materie de drepturi ale omului;

8. îndeamnă guvernul din R.D. Congo să revizuiască activitatea precedentei sale Comisii pentru adevăr și reconciliere; sprijină în totalitate cererea pe care a adresat-o președintele Tshisekedi guvernului său de a institui un mecanism de justiție de tranziție care să judece cele mai grave infracțiuni și speră cu tărie să se adopte în timp util a cele două proiecte de decrete ale Consiliului de miniștri, care sunt analizate de mai multe luni;

9. invită statele membre ale Consiliului de Securitate al ONU să solicite instituirea unui tribunal penal internațional care să avanseze în tratarea cazurilor documentate de încălcări ale drepturilor omului de dinainte de 2002;

10. condamnă ferm arestarea arbitrară a lui Lucien Byamungu Munganga și a altor membri ai LUCHA și solicită eliberarea imediată și necondiționată a acestora; subliniază că este important să se protejeze apărătorii drepturilor omului, cum ar fi Josué Aruna;

11. consideră că faptul că, la 3 septembrie 2020, soldații care s-au făcut vinovați de violuri în partea de est a R.D. Congo au fost condamnați este un pas înainte; consideră că trebuie să se intensifice combaterea impunității milițiilor și a forțelor armate din țară, pentru a asigura pacea și securitatea pentru populațiile în cauză;

12. elogiază toți apărătorii drepturilor omului din R.D. Congo, care își desfășoară încă activitatea în ciuda provocărilor cu care se confruntă, și salută condamnarea publică a evenimentelor de către mai multe organizații naționale și internaționale;

13. invită VP/ÎR, delegația UE în R.D. Congo și misiunile UE în R.D. Congo să își crească sprijinul vizibil pentru apărătorii drepturilor omului aflați în situații de risc în R.D. Congo, folosind toate instrumentele disponibile (politice, diplomatice și financiare) ca măsură de protecție pentru a oferi recunoaștere activității lor în domeniul drepturilor omului și pentru a recunoaște rolul lor important de apărători ai drepturilor omului în lupta pentru stabilitate și pace în regiune;

14. invită UE să mențină sancțiunile împotriva autorilor actelor de violență și a încălcărilor drepturilor omului în R.D. Congo și cere ca aceste sancțiuni să fie extinse la făptașii menționați în inventarul încălcărilor care face parte din raportul ONU;

15. condamnă recurgerea la violență sexuală împotriva femeilor în conflicte și solicită comunității internaționale să își accelereze eforturile de a elimina flagelul violenței sexuale și de gen în conflicte armate și războaie, de a proteja victimele, de a pune capăt impunității făptașilor și de a garanta supraviețuitorilor accesul la justiție, despăgubiri și reparație;

16. salută progresele înregistrate prin ratificarea Protocolului de la Maputo pentru drepturile femeilor; evidențiază că este important ca acest protocol să fie pus în aplicare;

17. reamintește că actele de violență din estul R.D. Congo sunt perpetuate de grupări armate rebele din țară sau din afara ei, care concurează pentru accesul la comerțul cu minereuri și sunt finanțate de acesta; subliniază că orice întreprindere, persoană sau actor statal ori care are legături cu un stat ce contribuie la săvârșirea unor astfel de infracțiuni trebuie să fie adus(ă) în fața justiției; salută intrarea în vigoare planificată în UE a Regulamentului privind minereurile din zone de conflict, în ianuarie 2021, acesta fiind primul dintre numeroasele măsuri de care are nevoie comunitatea internațională pentru soluționarea acestei probleme adânc înrădăcinate; subliniază că este nevoie urgent să se ia măsuri suplimentare cu privire la obligația de diligență și comportamentul responsabil în afaceri al întreprinderilor care își desfășoară activitatea în zone de conflict;

18. îndeamnă insistent la cooperare transfrontalieră în regiunea Marilor Lacuri Africane și la crearea unei strategii regionale de către țările vecine pentru a combate violența și încălcările drepturilor omului din R.D. Congo;

19. deplânge amânarea *sine die* a mini-summitului de la Goma, planificat inițial la 13 septembrie 2020, la invitația R.D. Congo, în efortul de a-i convoca pe cei cinci șefi de stat din regiunea Marilor Lacuri Africane pentru a discuta moduri de a instaura pacea în regiune; speră cu tărie că acest summit poate fi reprogramat în cel mai scurt timp posibil și poate conduce la dezamorsarea tensiunilor dintre țările vecine;

20. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei Europene/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, reprezentantului special al UE pentru drepturile omului, Consiliului de miniștri și Adunării Parlamentare Paritare a ACP-UE, Comitetului Nobel din Norvegia, prim-ministrului și Parlamentului Republicii Democratice Congo și Uniunii Africane.